

การตรวจสอบรูปแบบการสร้างศรัทธาของพุทธศาสนิกชนในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวีย*
AN INVESTIGATION OF FAITHFULNESS MODEL FOR BUDDHIST
IN SCANDINAVIA COUNTRIES

¹พระปลัดกล้าณรงค์ ญาณวีโร (โตนดแก้ว) PhrapaladKlanarong Nyanaviro (Tanodkaew),
²พระมหาสมบัติ ธนปโยธ PhramahaSombat Dhanapañño, ³สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย Suddhipong
Srivichai, ⁴พระมหาเผด็จ จิรกุล (จงสกุลศิริ) PhramahaPadet Chirakulo (Jongsakulsiri)
^{1,2,3,4}มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand
E-mail: kla_narong@yahoo.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบรูปแบบการสร้างศรัทธาของพุทธศาสนิกชนในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวีย เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี มีวิธีดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาการศรัทธาของพุทธศาสนิกชนในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวียด้วยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 6 รูป ด้วยการเลือกแบบเจาะจง ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบ โดยการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ 17 รูป/คน ด้วยการเลือกแบบเจาะจง ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบและนำเสนอรูปแบบการสร้างศรัทธาของพุทธศาสนิกชนในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวีย ใช้แบบประเมินรูปแบบกลุ่มตัวอย่างที่เป็นพุทธศาสนิกชนในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวีย 300 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สรุปผลการวิจัยพบว่า การตรวจสอบรูปแบบการสร้างศรัทธาของพุทธศาสนิกชนในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวีย ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนนำ ตัวแบบ และขั้นตอนการนำไปใช้ มีภาพรวมการตรวจสอบอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ และความถูกต้อง

คำสำคัญ: รูปแบบ, การสร้างศรัทธา, พุทธศาสนิกชน, ประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวีย

Abstract

The purpose of this research article was to investigate a faithfulness model for Buddhists in Scandinavia countries. Mixed methods research was designed, and there were three steps in this research method. Step 1: Study the current situation and problems of Buddhist in Scandinavia countries by interviewing 6 key informants using purposive sampling. Step 2: Develop a model by focus group discussion of 17 experts using purposive sampling. Step 3 investigate and propose a faithfulness model for Buddhists in Scandinavia countries from 300 Buddhists in Scandinavia countries. Data were analyzed by statistical analysis consisted of frequency, percentage, mean and standard deviation. Results of the research found that the investigation of faithfulness model for Buddhist in Scandinavia countries consisted of 3 parts which were introduction, the model, and the implementation process. The overall investigation was at a high level. When considering each aspect, it was at a high level in all aspects, namely feasibility, suitability, usefulness and correctness.

Keywords: Model, Faithfulness, Buddhist, Scandinavia Countries

บทนำ

ในปัจจุบันศาสนาพุทธได้รับความสนใจแพร่หลายทั้งภายในประเทศไทย และในต่างประเทศ เพราะคนชาติที่พึงทางใจจึงหันมาศึกษาธรรมะจากการนั่งสมาธิภาวนาและศึกษาคำสอนของพระพุทธศาสนา รวมทั้งการอยากออกบวชเป็นพระ แต่ปัญหาอยู่ที่ว่าคนสนใจมาก แต่ผู้สอนที่มีความรู้จริงยังมีน้อย ปัญหานี้ อาจจะทำให้พุทธศาสนาเจริญเติบโตช้าลง ปัจจุบันนี้ชาวต่างชาติสนใจพุทธศาสนาจำนวนเพิ่มขึ้น ขณะเดียวกัน คนไทยก็สนใจนับถือศาสนาอื่นเช่นกัน ในต่างประเทศคนเป็นทุกข์ทางใจมากขึ้น แต่ไม่มีวิธีที่ดีในการแก้ไข เมื่อได้ศึกษาพุทธศาสนาก็เห็นว่าเป็นคำสอนที่ดี ในทวีปยุโรปเป็นทวีปที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับที่ 6 จากทั้งหมด 7 ทวีป มีความเป็นมาที่ยาวนานมีศาสนาคริสต์เป็นศาสนาหลัก ศาสนาพุทธจึงเป็นสิ่งที่ใหม่สำหรับชาวยุโรป ลักษณะทั่วไปของคนยุโรปมีวัฒนธรรมแสวงปัญญาจึงค่อนข้างเข้ากันได้ดีกับหลักการทางพระพุทธศาสนาที่มุ่งให้ความเสรีทางความคิด สนับสนุนการใช้เหตุผลเกิดขึ้นเพื่อความสุขแก่มหาชนเป็นการเกิดประโยชน์ ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ดังพระพุทธดำรัสในวันที่ส่งพระพุทธรูป 60 องค์ออกไปเผยแผ่พระพุทธศาสนา ในยุคแรก มีความว่า คู่ก่อนภิกษุทั้งหลาย พวกเธอจงเที่ยวจาริกไปเพื่อประโยชน์และความสุขแก่ชนหมู่มาก เพื่ออนุเคราะห์โลก เพื่อประโยชน์เกื้อกูล และความสุขแก่พวกทวยเทพและมนุษย์ อย่าไปโดยทางเดียวกันสอง รูป จงแสดงธรรมมีความงามในเบื้องต้น มีความงามในท่ามกลางและความงามในที่สุด จงประกาศพรหมจรรย์ พร้อมทั้งอรรถและพยัญชนะบริสุทธิ์บริบูรณ์ครบถ้วน (วิ.มहा. (ไทย) 4/32/40)

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาออกไปในหลายๆ พื้นที่ทั่วโลกทำให้พระพุทธศาสนาเป็นที่รู้จักและมีผู้ศรัทธาเลื่อมใสเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก และเมื่อพระพุทธศาสนาแผ่ขยายออกไปยังประเทศใดแล้ว ได้ลงหลักปักฐานมั่นคงในที่นั้นก็เกิดจากการสร้างศรัทธาของพระภิกษุสงฆ์ในประเทศนั้นๆ ออกไป จนเกิดการสร้างอารามที่พัก เกิดวัดวาอารามที่บำเพ็ญกุศลปฏิบัติธรรม การสร้างศรัทธาจึงมีความจำเป็น ต่อการดำรงอยู่ของพระพุทธศาสนาในประเทศนั้นๆ อย่างยิ่ง ในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวียมีวัดในพระพุทธศาสนา นิกายเถรวาท

ทั้งมหานิกายและธรรมยุติที่มีความสำเร็จในด้านการเผยแผ่ สิ่งปลูกสร้าง และการบริหารการจัดการตามแบบอย่างวัดในพระพุทธศาสนาตามหลักธรรมของพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีการฝึกอบรมบุคลากรเพื่อมารองรับงานเผยแผ่พระพุทธศาสนาอย่างเป็นระบบ (เดโช แชน้ำแก้ว, 2562)

จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ค้นพบในกลุ่มสแกนดิเนเวีย นางเคเทรีนา เทาท์แมน ผู้อำนวยการพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์สวีเดน ผู้เชี่ยวชาญโบราณคดีสวีเดน บรรยายประวัติการค้นพบพระพุทธรูปสัมฤทธิ์ทองเหลือง ศิลปคันธาระ สันนิษฐานสร้างขึ้นในพุทธศตวรรษที่ 6 ยุคแรกการสร้างพระพุทธรูปในแคว้นคันธาระ ประเทศปากีสถานในปัจจุบัน พระพุทธรูปค้นพบในปี พ.ศ. 2449 พร้อมทั้งสิ่งของสักการะมากมายอยู่รอบบริเวณที่ขุดค้นพบบนเกาะเฮลโม ภาษาสวีเดน แปลว่า เกาะศักดิ์สิทธิ์ เกาะหนึ่งตั้งอยู่ไม่ไกลจากเมืองหลวงสวีเดน กรุงสต็อกโฮล์มปัจจุบัน จากหลักฐานการค้นพบดังกล่าว สันนิษฐานได้ว่า ชาวไวกิงรู้จักพระพุทธศาสนาและปฏิบัติตามประเพณีพระพุทธศาสนาแล้ว ยุคไวกิงอยู่ในระหว่าง พ.ศ. 1300 -1800 ชาวไวกิงโบราณ ได้แก่ กลุ่มประเทศสแกนดิเนเวีย ได้แก่ สวีเดน นอร์เวย์ ฟินแลนด์ และเดนมาร์ก พิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์สวีเดนจัดเป็นพิพิธภัณฑ์สะสมเรื่องราวไวกิงมากที่สุดของโลก เพราะมีสิ่งของเกี่ยวกับไวกิงมากกว่าสิบล้านชิ้น นับได้ว่า พระพุทธศาสนาเป็นที่รู้จักและมีคนนับถือในกลุ่มชนชาวไวกิงมากกว่าหนึ่งพันสองร้อยกว่าปี และจากหลักฐานการค้นพบดังกล่าวทำให้รู้ว่า พระพุทธศาสนาได้เผยแผ่ไปถึงดินแดนขั้วโลกเหนือเส้นทางไกลสุดในการเดินทางเผยแผ่ของพระพุทธศาสนา ในปัจจุบันกลุ่มประเทศสแกนดิเนเวียมีวัดพระพุทธศาสนาอยู่ในทุกประเทศ (วัดสระเกศ, 2559)

ประเทศในแถบสแกนดิเนเวียขึ้นชื่อว่าเป็นประเทศต้นแบบของหลายประเทศทั่วโลก เนื่องมาจากคุณภาพชีวิตของประชากร การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยที่ให้สิทธิเสรีภาพแก่ประชาชนอย่างเต็มที่มีความเท่าเทียมกันทางสังคมของประชาชน รวมถึงขีดความสามารถในการแข่งขันกับประเทศอื่นๆ นอกจากนี้ประเทศเหล่านี้ ยังขึ้นชื่อเรื่องความโปร่งใส ไม่มีปัญหาด้านการละเมิดสิทธิมนุษยชนและยังได้รับการจัดอันดับให้เป็นกลุ่มประเทศที่มีความสุขที่สุดในโลกอีกด้วย โดยเบื้องต้น ชาวสแกนดิเนเวียเป็นกลุ่มชนแบบ minimalist หรือพวกที่ใช้ชีวิตเรียบง่ายสบายๆ คำนึงถึงคนรอบข้าง และเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น ลักษณะเด่นอีกประการหนึ่งของชาวสแกนดิเนเวียที่เห็นได้ชัด คือ การมีแนวคิดด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและการใช้ชีวิตโดยไม่เบียดเบียนธรรมชาติ หรือส่งผลกระทบต่อธรรมชาติให้น้อยที่สุด ประเทศในกลุ่มสแกนดิเนเวียให้ความสำคัญกับเรื่องนี้มากเป็นพิเศษ จนถึงขั้นเป็นตัวตั้งตัวตีในการจัดอบรม จัดประชุมสัมมนา และรณรงค์แคมเปญอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมต่างๆ จนทำให้แนวคิดด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแพร่กระจายไปทั่วโลก (Voice online, 2556) นอกเหนือจากลักษณะนิสัยของชาวสแกนดิเนเวียแล้ว ปัจจัยที่สำคัญที่สุดอีกประการหนึ่ง ก็คือ ลักษณะสังคมที่เปิดกว้างและให้เสรีภาพทางการแสดงความคิดเห็น ซึ่งถือเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนและการอดทนอดกลั้นกับความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติและศาสนา รวมถึงยอมรับให้ผู้อพยพจากชาติอื่นเข้ามาอาศัยในประเทศอย่างไม่รู้สึกแบ่งแยก ก็ถือเป็นจุดเด่นอีกประการหนึ่งของสังคมชาวสแกนดิเนเวีย สอดคล้องกับคำสอนของพระบรมศาสดา สัมมาสัมพุทธเจ้าและวิถีชีวิตของชาวพุทธที่ดำรงตนอยู่ในศีลธรรม รักความสงบ มีชีวิตที่เรียบง่าย จึงเป็นกลุ่มประเทศที่เหมาะสมแก่การเผยแผ่พระพุทธศาสนาเป็นอย่างมาก

ผู้วิจัยมีแนวคิดที่ว่า การเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้เจริญรุ่งเรืองอยู่ในกลุ่มประเทศสแกนดิเนเวีย อย่างยั่งยืนคงไม่เกิดจากพระธรรมทูตไทย หรือคนไทยที่มาอาศัยอยู่อย่างแน่นอน เพราะไม่ว่าจะผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันมาทำหน้าที่มาอยู่ มาอาศัย มาปฏิบัติศาสนกิจ ก็ทำให้พระพุทธศาสนาปักหลักไม่ได้ ถ้าคนใน

พื้นที่ยังไม่มีศรัทธา การที่พระพุทธศาสนาในพื้นที่เจริญก้าวหน้าด้วยคนในพื้นที่นั้นเองก็จะแพร่หลายมั่นคงกว่า การที่คนต่างพื้นที่ต่างประเทศมาบริหารจัดการ คนนอกพื้นที่ไม่อาจทำอะไรได้มากนัก ข้อสำคัญคือการสร้างคนพื้นที่ให้มีความรู้ในเรื่องของพระพุทธศาสนาและสามารถปฏิบัติตามได้ถูกต้องไม่ผิดเพี้ยนและมีศรัทธามุ่งมั่นที่จะเผยแผ่พระพุทธศาสนาด้วยความเสียสละไม่มีผลประโยชน์มาเป็นตัวเร่งบังคับ (พระมหาโพธิวงศาจารย์, 2558)

ผู้วิจัยได้ตระหนักดีว่าในการดำเนินการปลูกฝังศรัทธาขององค์กรพุทธในการเผยแผ่พระพุทธศาสนานั้นย่อมมีรูปแบบกระบวนการในการดำเนินงานตามความถนัด แต่มีหลักการในการสร้างศรัทธาตามหลักคำสอนในพระไตรปิฎกเป็นแนวทาง ซึ่งต้องทำทั้งการถ่ายทอดคำสอนที่ผู้ปฏิบัติสามารถวัดผลได้เองและการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทำให้ผู้พบเห็นเกิดความศรัทธาเลื่อมใสในวัตรปฏิบัติ รวมถึงการสร้างกิจกรรมเพื่อสร้างและรักษาศรัทธาให้เกิดแก่คนไทยในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวียที่เป็นกองเสปียงหลัก และคนพื้นที่ที่จะมาเป็นพุทธศาสนิกชนและเป็นกัลยาณมิตรให้คนในพื้นที่สืบต่อไป

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องการตรวจสอบรูปแบบการสร้างศรัทธาของพุทธศาสนิกชนในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวีย เพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่สมบูรณ์เกี่ยวกับการสร้างศรัทธาเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนา โดยงานวิจัยนี้จะได้นำมาเพื่อใช้งานขยายการเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้นไป อันจะทำให้เกิดประโยชน์ทั้งแก่พระพุทธศาสนา ชาวพุทธ และชาวโลกสืบไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อตรวจสอบรูปแบบการสร้างศรัทธาของพุทธศาสนิกชนในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวีย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) คือ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาการศรัทธาของพุทธศาสนิกชนในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวีย โดยการการศึกษาตำรา เอกสาร บทความวิชาการ สื่อออนไลน์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 6 รูป ด้วยการเลือกเจาะจง มีเครื่องมือการวิจัยคือแบบสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบการสร้างศรัทธาของพุทธศาสนิกชนในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวีย โดยยกร่างพัฒนารูปแบบการสร้างศรัทธาของพุทธศาสนิกชนในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวีย และจัดการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ 17 รูป/คน ด้วยการเลือกเจาะจง มีเครื่องมือการวิจัยคือแนวคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 3 ตรวจสอบและนำเสนอรูปแบบการสร้างศรัทธาของพุทธศาสนิกชนในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวีย โดยตรวจสอบรูปแบบด้วยการใช้แบบประเมินกลุ่มตัวอย่างที่เป็นพุทธศาสนิกชนในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวีย 300 คน ด้วยการเลือกเจาะจง มีเครื่องมือการวิจัยคือแบบประเมินรูปแบบ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

รูปแบบการสร้างศรัทธาของพุทธศาสนิกชนในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวีย ประกอบด้วย ส่วนนำ ตัวแบบ และขั้นตอนการนำไปใช้ ทำการตรวจสอบใน 4 ด้าน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นประโยชน์ และด้านความถูกต้อง อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ส่วนที่ 1 ส่วนนำของรูปแบบการสร้างศรัทธาของพุทธศาสนิกชนในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวีย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความถูกต้อง และด้านความเหมาะสม ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ตัวแบบของรูปแบบการสร้างศรัทธาของพุทธศาสนิกชนในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวียในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ ด้านความถูกต้อง และด้านความเป็นประโยชน์ ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ขั้นตอนการนำไปใช้ของรูปแบบการสร้างศรัทธาของพุทธศาสนิกชนในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวียในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ ด้านความถูกต้อง และด้านความเป็นประโยชน์ ตามลำดับ

โดยมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ส่วนนำ

1. สภาพแวดล้อมของรูปแบบการสร้างศรัทธาของพุทธศาสนิกชนในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวียในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความถูกต้อง และด้านความเหมาะสม

2. หลักการของรูปแบบการสร้างศรัทธาของพุทธศาสนิกชนในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวียในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความถูกต้อง และด้านความเหมาะสม

3. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการสร้างศรัทธาของพุทธศาสนิกชนในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวียในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความถูกต้อง และด้านความเหมาะสม

ส่วนที่ 2 ตัวแบบ

1. ระบบการดำเนินงาน

1) คณะกรรมการบริหารสมาคมแต่งตั้งคณะทำงานของการสร้างศรัทธาของพุทธศาสนิกชนในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวีย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้อง

2) ประชุมคณะทำงานเกี่ยวกับทิศทางนโยบายและมาตรการการสร้างศรัทธาของพุทธศาสนิกชนในการวางแผนการจัดการร่วมกัน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความถูกต้อง และด้านความเหมาะสม

3) ร่วมจัดทำงบประมาณ ตรวจสอบงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ดำเนินการในจัดการการสร้างศรัทธาของพุทธศาสนิกชน อย่างเป็นระบบ สุจริต โปร่งใส ตรวจสอบได้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านความเป็นประโยชน์ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้อง

4) ประชุมชี้แจงคณะสงฆ์ พุทธศาสนิกชน และชุมชนเครือข่ายรับฟังความคิดเห็นและวางแผนดำเนินการร่วมกัน ร่วมจัดการก่อสร้างศรัทธาของพุทธศาสนิกชนตามแผนงานที่กำหนดร่วมกันในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้อง

5) ดำเนินการจัดการก่อสร้างศรัทธาของพุทธศาสนิกชนร่วมกัน โดยมีการประเมินผล สรุปรายงานผลการดำเนินการในภาพรวมและเผยแพร่ให้แก่สาธารณชนต่อไปในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และด้านความถูกต้อง

2. กระบวนการดำเนินการ

1) ด้านปฏิบัติกิจกรรมสม่ำเสมอของการก่อสร้างศรัทธาของพุทธศาสนิกชนในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวีย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นประโยชน์ และด้านความถูกต้อง ตามลำดับ

2) ด้านรอบรู้แตกฉานในธรรมะเพื่อการก่อสร้างศรัทธาของพุทธศาสนิกชนในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวีย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเป็นประโยชน์ และด้านความถูกต้อง ตามลำดับ

3) ด้านการปฏิบัติความดีพื้นฐานสากล ๕ ประการเป็นนิสัยเพื่อการก่อสร้างศรัทธาของพุทธศาสนิกชนในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวีย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ ด้านความถูกต้อง และด้านความเป็นประโยชน์ ตามลำดับ

4) ด้านการปฏิบัติตนเป็นกัลยาณมิตร เพื่อการก่อสร้างศรัทธาของพุทธศาสนิกชนในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวีย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ ด้านความถูกต้อง และด้านความเป็นประโยชน์ ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ขั้นตอนการนำรูปแบบไปใช้

1. โครงสร้างของรูปแบบการก่อสร้างศรัทธาของพุทธศาสนิกชนในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวีย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ ด้านความถูกต้อง และด้านความเป็นประโยชน์

2. การตัดสินใจของรูปแบบการก่อสร้างศรัทธาของพุทธศาสนิกชนในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวีย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ ด้านความถูกต้อง และด้านความเป็นประโยชน์

3. แนวทางการประเมินของรูปแบบการก่อสร้างศรัทธาของพุทธศาสนิกชนในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวีย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นประโยชน์ และด้านความถูกต้อง

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

ผลการตรวจสอบรูปแบบการสร้างศรัทธาของพุทธศาสนิกชนในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวีย พบว่า รูปแบบการสร้างศรัทธาของพุทธศาสนิกชนในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวียประกอบด้วย ส่วนนำ ตัวแบบ และ ขั้นตอนการนำไปใช้ ทำการตรวจสอบใน 4 ด้าน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นประโยชน์ และด้านความถูกต้อง อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

ผลจากการตรวจสอบองค์ประกอบของรูปแบบ 3 ส่วน 1) ส่วนนำ 2) ตัวแบบ และ 3) ขั้นตอนการนำไปใช้ พบว่า ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ของรูปแบบการสร้างศรัทธาของพุทธศาสนิกชนในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวีย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก พบว่า ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความถูกต้อง และด้านความเหมาะสม ตามลำดับ แสดงว่าในส่วนของส่วนนำ มีความสอดคล้องต่อความต้องการ และความสนใจ ต่อการพัฒนาการสร้างศรัทธาของพุทธศาสนิกชน และสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติได้จริง ทำให้เกิดประสิทธิผลต่อการจัดกิจกรรมของวัด พบว่า ส่วนที่ 2 ตัวแบบ ของรูปแบบการสร้างศรัทธาของพุทธศาสนิกชนในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวียโดยรวม อยู่ในระดับมาก พบว่า ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ ด้านความถูกต้อง และด้านความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากตามลำดับ แสดงว่าในส่วนของตัวแบบนั้น มีความเหมาะสมตามแนวคิดทางทฤษฎีทางวิชาการและมีความสอดคล้องครอบคลุมตามสภาพความเป็นจริงต่อวิธีการดำเนินงานของการสร้างศรัทธาของพุทธศาสนิกชนที่ชัดเจน ความเป็นไปได้อุปถัมภ์ของวัด สามารถนำไปพัฒนา ปรับปรุง ให้มีประสิทธิภาพในการทำให้เกิดประโยชน์ต่อการสร้างศรัทธาได้ และพบว่า ส่วนที่ 3 ขั้นตอนการนำไปปฏิบัติ ของรูปแบบการสร้างศรัทธาของพุทธศาสนิกชนในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวีย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก พบว่า ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ ด้านความถูกต้อง และด้านความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากตามลำดับ แสดงว่า สอดคล้องกับความต้องการต่อการสร้างศรัทธา และสร้างความมั่นใจ ความน่าเชื่อถือและสอดคล้องกับตัวแบบ และมีวิธีดำเนินงานที่ชัดเจนต่อการสร้างศรัทธาของพุทธศาสนิกชนในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวีย

กระบวนการดำเนินการสร้างศรัทธาของพุทธศาสนิกชนในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวีย ประกอบด้วย 1) ด้านการวางแผนกิจกรรม 2) ด้านการเรียน การสอน และการสอบตอบปัญหาธรรมะ 3) ด้านการพัฒนาปรับปรุงความดีพื้นฐานสากล 5 ประการ และ 4) ด้านการทำหน้าที่กัลยาณมิตร โดยผลการตรวจสอบกระบวนการของรูปแบบ พบว่า การวางแผนกิจกรรม โดยภาพรวม พบว่า ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นประโยชน์ และด้านความถูกต้อง ตามลำดับ แสดงว่ามีความเป็นไปได้มากที่จะใช้เป็นกระบวนการดำเนินการสร้างศรัทธาของพุทธศาสนิกชน เป็นอันดับแรก เพราะแต่ละวัดย่อมมีกิจกรรมในการสวดมนต์ทำวัตรเช้า ทำวัตรเย็นเป็นประจำอยู่แล้ว และยังมีกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาทุกเทศกาล ทุกวัดเหมือนกันอยู่แล้ว ส่วนความเหมาะสมขึ้นกับบริบทของแต่ละวัดว่าจะมีมากน้อยเพียงใด ด้านการเรียน การสอน และการสอบตอบปัญหาธรรมะเพื่อการสร้างศรัทธาของพุทธศาสนิกชนในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวีย โดยภาพรวม พบว่า ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเป็นประโยชน์ และด้านความถูกต้อง ตามลำดับ แสดงว่าแต่ละวัดควรจัดให้มีการเรียน การสอน และการจัดสอบตอบปัญหาธรรมะ หรือการแสดงธรรม การสนทนาธรรม เพื่อให้พุทธศาสนิกชนมีความศรัทธาในหลักธรรมคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เชื่อในปัญญาตรัสรู้ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สามารถนำธรรมะไปปฏิบัติให้

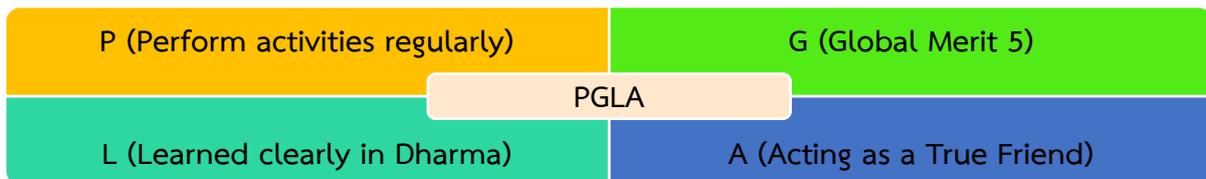

ชีวิตมีความสุขความเจริญได้ตามสมควรแก่การปฏิบัติของบุคคลนั้น ด้านการพัฒนาปรับปรุงความดีพื้นฐานสากล 5 ประการเพื่อการสร้างศรัทธาของพุทธศาสนิกชนในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวีย โดยภาพรวม พบว่าด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ ด้านความถูกต้อง และด้านความเป็นประโยชน์ ตามลำดับ แสดงว่าพุทธศาสนิกชนควรที่จะพัฒนาตนเองตามหลักความดีพื้นฐานสากล 5 ประการ เหมาะที่จะนำไปปฏิบัติให้เกิดความเคยชินในชีวิตประจำวัน เพื่อสร้างศรัทธาในตนในความดีที่ปฏิบัติ เพื่อความสุขของตนและครอบครัว และด้านการทำหน้าที่กัลยาณมิตรเพื่อการสร้างศรัทธาของพุทธศาสนิกชนในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวีย โดยภาพรวม พบว่า ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ ด้านความถูกต้อง และด้านความเป็นประโยชน์ ตามลำดับ แสดงว่า พุทธศาสนิกชนนอกจากจะมีศรัทธาในการทำความดีด้วยตนเองแล้ว ยังต้องทำหน้าที่ชักชวนบุคคลรอบตัวให้มาศึกษาหลักการแห่งการทำความดี ชักชวนให้มาทำความดี สร้างเครือข่ายคนดีให้เกิดขึ้นในสังคม

ส่วนขั้นตอนการนำรูปแบบไปใช้ พบว่า โครงสร้างของรูปแบบการสร้างศรัทธาของพุทธศาสนิกชนในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวีย โดยภาพรวม พบว่า ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ ด้านความถูกต้อง และด้านความเป็นประโยชน์ การตัดสินใจของรูปแบบการสร้างศรัทธาของพุทธศาสนิกชนในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวีย โดยภาพรวม พบว่า ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ ด้านความถูกต้อง และด้านความเป็นประโยชน์ และแนวทางการประเมินของรูปแบบการสร้างศรัทธาของพุทธศาสนิกชนในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวีย โดยภาพรวม พบว่า ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นประโยชน์ และด้านความถูกต้อง ตามลำดับ

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้เป็นรูปแบบการสร้างศรัทธาของพุทธศาสนิกชนในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวีย สรุปองค์ความรู้การวิจัย คือ PGLA ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

จากภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย มีอธิบายดังนี้

PGLA เป็นการสร้างศรัทธาของพุทธศาสนิกชนในประเทศกลุ่มสแกนดิเนเวีย มีรายละเอียดดังนี้

P = Perform activities regularly การปฏิบัติกิจวัตรกิจกรรมสม่ำเสมอ พระภิกษุมีกิจวัตรที่แตกต่างจากการบริหารเวลาในชีวิตประจำวันของคฤหัสถ์ คฤหัสถ์จะต้องเรียนรู้ว่าเป้าหมายชีวิต คือ การบรรลุพระนิพพาน เมื่อพวกเขาได้รู้ถึงเป้าหมายนี้แล้วก็จะพยายามทำให้เรื่องการแสวงหาทางวัตถุและการอบรมจิตใจให้บริสุทธิ์ ไปด้วยกันได้ เมื่อตื่นนอนก็สวดมนต์ท้าวไตรเช้า และทำสมาธิ เพื่อให้ได้ความสงบใจ เตรียมจิตใจให้พร้อมสำหรับการเผชิญปัญหาในชีวิตและธุรกิจการงาน ก่อนเข้านอนสวดมนต์และนั่งสมาธิอีกครั้งหนึ่ง

เพื่อชำระกาย วาจา ใจ ให้สะอาดบริสุทธิ์ และพบความสงบ ปลอดภัยจากความคิดและความเคร่งเครียดในชีวิตประจำวัน สิ่งเหล่านี้เป็นข้อพึงปฏิบัติของชาวพุทธที่แท้จริง ในวันสำคัญทางศาสนา คฤหัสถ์ก็จะมาวัดสมาทานศีล ฟังธรรมะ เจริญสมาธิภาวนา สร้างบุญกุศล (ความดี) และรักษาศีล

G = Global Merit 5 การปฏิบัติความดีพื้นฐานสากล 5 ประการเป็นนิสัย คือ คุณลักษณะพื้นฐานที่มนุษย์ทุกคนต้องมี เพื่อพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพ และพัฒนาสังคมให้มีความเจริญงอกงาม และอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ซึ่งความดีพื้นฐานสากล 5 ประการนี้ หากพระภิกษุและพุทธศาสนิกชนฝึกอยู่เป็นประจำจะทำให้มีพื้นฐานเบื้องต้น ที่จะพัฒนาตนเองนำไปสู่การเป็นผู้ที่มีศรัทธายึดมั่นในพระรัตนตรัย ทำให้มีจิตใจที่ผ่องใส และจะทำให้มีนิสัยบัณฑิตที่มีคุณภาพชีวิตขั้นพื้นฐานที่ดีต่อไป เป็นการสร้างศรัทธาให้เกิดขึ้นกับพุทธศาสนิกชนได้เป็นอย่างดี ประกอบด้วย 1) ความสะอาด ปราศจากสิ่งแปลกปลอม อันจะทำให้เสียคุณภาพ 2) ความเป็นระเบียบ ความเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ถูกลำดับ เป็นแถว เป็นแนว ไม่ขัดขวาง ไม่สับสน 3) ความสุภาพ ความสามารถในการควบคุมกิริยาทางกาย วาจาให้เป็นปกติ ไม่ทำให้ผู้อื่นเกิดความรู้สึกในทางไม่ดี 4) ความตรงต่อเวลา ความสามารถในการควบคุมตนเอง ในการ เริ่ม ทำ เลิกงานให้เป็นไปตามที่กำหนด 5) การมีสมาธิ ความสามารถในการควบคุมจิตใจ อารมณ์ให้ตั้งมั่นเป็นหนึ่ง เพื่อให้เกิดความบริสุทธิ์ผ่องใสขึ้นจากภายใน

L = Learned clearly in Dharma รอบรู้แตกฉานในธรรมะ การศึกษาธรรมะเบื้องต้นนั้นเราสามารถศึกษาได้จากหลักสูตรที่เรียกว่า นักธรรม หรือธรรมศึกษา แบ่งเป็น 3 ระดับคือ ชั้นตรี ชั้นโท และชั้นเอก มีการสอบวัดผลทุกปี หากวัดมีครูพระสอนพระปริยัติธรรมที่มีความรู้ความสามารถ ย่อมก่อให้เกิดศรัทธากับพุทธศาสนิกชนที่มาศึกษาพระปริยัติ อันจะนำไปสู่ความศรัทธาต่อการปฏิบัติ เมื่อได้ศึกษาพุทธประวัติ หลักธรรม หลักศาสนพิธี และวินัยของชาวพุทธ จึงจำเป็นที่จะต้องมีการเรียน การสอน และการสอบวัดประเมินผล และหากทั้งพระภิกษุและพุทธศาสนิกชนมีความรอบรู้แตกฉานในธรรมะก็ย่อมจะเป็นการสร้างศรัทธาให้เกิดขึ้นและไม่เสื่อมศรัทธาไปจากใจ

A= Acting as a True Friend ปฏิบัติตนเป็นกัลยาณมิตร การทำหน้าที่กัลยาณมิตรจะต้องเป็นคนพูดดีและพูดเป็น กล่าวคือ คนพูดเป็นนอกจากเตรียมเรื่องมาดีแล้วจะต้องเป็นผู้ที่คิดให้รอบคอบและมีสติ ก่อนที่จะพูด และมีการถ่วงรอกคำพูดให้ละเอียดอ่อนเสียก่อนแล้วจึงค่อยพูด เพราะการใช้คำพูดหากสามารถอธิบายได้ยิ่งละเอียดอ่อนลึกซึ้งเท่าไรก็ยังสามารถทำให้เกิดความประทับใจคนฟังได้ลึกและได้นาน ตรงกันข้ามคำพูดยิ่งหยาบเท่าไรก็กลับจะทำให้เกิดความระคายทั้งหู ระคายทั้งใจมากขึ้นเท่านั้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ควรมีการนิเทศ ติดตาม ให้วัดในต่างประเทศรายงานผลการปฏิบัติงานของวัดอย่างต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนงบประมาณ ปรับปรุงและพัฒนา พร้อมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น และควรสร้างเครือข่ายชุมชนพุทธะ ขยายฐานเครือข่ายด้วยการขยายบ้านกัลยาณมิตรออกไปให้ทั่ว

1.2 เจ้าอาวาสควรมีบทบาทในการพัฒนาบุคลากรของวัดของตนเอง และควรให้กรรมการวัดหรือกรรมการสมาคมเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา เพื่อสร้างความเข้าใจตรงกันและตระหนักถึงความสำคัญ

ของการสร้างศรัทธาของพุทธศาสนิกชนในการทำหน้าที่พระธรรมทูตและคฤหัสถ์ธรรมทูต และควรจัดกิจกรรมการบรรพชา อุปสมบท บวชนกขัมมะ ปฏิบัติธรรมเป็นเนืองนิตย์ในทุกโอกาสของวันสำคัญ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาพระธรรมทูตเพื่อเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ

2.2 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสร้างศรัทธาของพุทธศาสนิกชนในต่างประเทศ

เอกสารอ้างอิง

- จันทิมา พูลทรัพย์. (2558). **ปัจจัยการตัดสินใจในการทำบุญของพุทธศาสนิกชน วัดจำปา เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- เดโช แชน้ำแก้ว. (2562). **พุทธศาสนาในยุโรป: ปฐมเหตุและการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน**. วารสาร **สังคมศาสตร์และมานุษยวิทยาเชิงพุทธ**. 4(2). 1-17
- ธรรมะไทย. (2563). **การเผยแผ่พระพุทธศาสนาสู่สังคมโลก**. แหล่งที่มา <http://www.dhammathai.org/thailand/missionary/index.php> สืบค้นเมื่อ 3 ม.ค. 2563.
- พระมหาโพธิวงศาจารย์. (2558). **มุมมองการพัฒนาวัดไทยในสหภาพยุโรปในปัจจุบันและอนาคต**. วารสาร **สหภาพพระธรรมทูตไทยในทวีปยุโรป (ส.ธ.ย.)**. 2. 80.
- มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). **พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- วัดสระเกศ. (2559). **ชาวไวคิงนับถือพระพุทธศาสนาในยุคไวคิง**. แหล่งที่มา <https://www.watsrakesa.com/content/12077/ชาวไวคิงนับถือพระพุทธศาสนาในยุคไวคิง> สืบค้นเมื่อ 1 พ.ค. 2562
- สมชาย วรภิเษมสกุล. (2553). **ระเบียบวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. อุดรธานี: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- สุรัตน์ พักน้อย และอินทกะ พิริยะกุล. (2561). **ภาพลักษณ์ของพระพุทธศาสนาในมุมมองของพุทธศาสนิกชนชาวไทย**. วารสาร **มหาจุฬานาครทรรณ**. 5(3). 636-653.
- Voice online. (2556). **ทำไมสแกนดิเนเวียจึงเป็นประเทศต้นแบบของประเทศทั่วโลก**. แหล่งที่มา <https://www.voicetv.co.th/read/67883> สืบค้นเมื่อ 5 ม.ค. 2562